Одеський національний університет імені І.І.Мечникова
Кафедра теорії та практики перекладу

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Проректор з науково-педагогічної роботи

_____ (П.І.Б.)
"___" _____ 2021р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Переклад як професія

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Спеціальність: 035 філологія
Спеціалізація:035.041Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Факультет романо-германської філології

2021 – 2022

Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни «Переклад як професія».

Розробник: Матузкова О.П., д.філол.н, професор, завідувач кафедри теорії та практики перекладу

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та практики перекладу

Протокол № 12 від " 17" червня 2021 р.

Завідувач кафедри _____ (Матузкова О.П.)
(підпис)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету РГФ

Протокол № 12 від. "18" червня2021 р.

Голова НМК _____(Телецька Т.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри теорії та практики перекладу

Протокол № __від. "__ " _____ 202__ р.

Завідувач кафедри _____ (Матузкова О.П.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ___ від. "____"_____20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, Рівень вищої освіти</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>Денна форма навчання</td><td>Заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="11">Загальна кількість кредитів – 4

Годин – 120

Залікових модулів – 1

Змістових модулів – 3</td><td>Галузь знань
03 Гуманітарні науки</td><td colspan="2" rowspan="2">Нормативна</td></tr>
<tr><td>Спеціальність:
035 Філологія</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Спеціалізація:
035.041. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>1-й</td><td>1-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>2-й</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td rowspan="7">Рівень вищої освіти:
другий (магістерський)</td><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>16 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>16 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>88</td><td>108</td></tr>
<tr><td colspan="2">Форма підсумкового контролю: залік</td></tr>
</table>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Переклад як професія» входить до циклу перекладознавчих дисциплін, що формують професійну базу перекладача. В ній викладені основні функції сучасного перекладу, базові складники професійної компетенції письмового та усного перекладача та шляхи їх формування та удосконалення. Крім того значну увагу приділено методології формування актуальних у перекладі сьогодення м'яких навичок та цінностей. Також розглядаються основи роботи з власними і колективними перекладацькими проектами, пам'яттю перекладів і термінологічними базами даних. Значна увага приділяється роботі з попереднім машинним перекладом з наступним постредагуванням. У курсі також викладені основні проблеми в зазначених галузях перекладацької діяльності, а також запропонований інструментарій для вирішення цих проблем.

Основною **метою** даної програми є формування загальних, спеціальних і професійних компетентностей у галузі перекладу, поглиблення у студентів теоретичної бази щодо професійної компетенції та вироблення навичок та цінностей професійного спілкування. Програма також формує загальні та фахові компетентності у здобувачів щодо роботи з інструментами CAT і редагування машинного перекладу. Крім того, програма має на меті поглиблення теоретичної бази та вироблення в здобувачів базових навичок локалізації матеріалів з різних галузей бізнесу, а також аудіовізуального перекладу, в тому числі, субтитрування та войс-оверу. Основна мета обумовлює вирішення наступних **завдань**: проведення порівняльного аналізу складових професійної компетенції в кодексах, галузевих стандартах та програмах різноманітних міжнародних та українських перекладацьких організацій та ЗВО; вироблення переліку складових професіоналізму сучасного перекладача та шляхів їх формування. До ключових завдань можна також віднести вироблення практичних навичок роботи з власними і колективними проектами за допомогою середовища CAT, видами та особливостями постредагування машинного перекладу, а також ознайомлення студентів з теоретичними засадами локалізації різноманітних ресурсів та аудіовізуального переклад.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

Загальні компетентності:

ЗК 2 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 3 Здатність до пошуку, опрацювання, аналізу та синтезу інформації з різних' джерел.

ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземними мовами.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 13 Здатність ідентифікувати і вживати різні способи спілкування з представниками інших лінгвокультур.

ЗК 14 Здатність До активного навчання протягом життя, ефективного використання он-лайн ресурсів, дистанційних технологій навчання з метою професійного самовдосконалення.

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних та перекладознавчих теоріях, напрямах і школах.

ФК 8. Усвідомлення ролі емоційно-експресивних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату комунікації та перекладу.

ФК 9. Здатність вільно користуватися основними перекладознавчими термінами, терміносистемою контрастивної лінгвістики для створення оптимальної стратегії та тактики усного й письмового перекладу та ефективної професійної діяльності.

ФК 10. Здатність до самостійного оволодіння новими знаннями, критичного оцінювання набутого досвіду з позиції останніх досягнень методики філологічної науки, зокрема перекладознавства, та соціокультурної практики.

ФК 11. Здатність до вільного володіння чотирма видами мовленнєвої діяльності (аудіюванням, говорінням, читанням, письмом) як засобами спілкування і як засобами здійснення перекладацької діяльності в різних комунікативних ситуаціях; досконале володіння всіма видами перекладу.

ФК 12. Здатність до опанування лінгвокультурними та лінгвокраїнознавчими знаннями, володіння особливостями мовленнєвої та немовленнєвої поведінки носіїв певної лінгвокультури. Володіння основами риторики та ораторського мистецтва.

ФК 14. Здатність ефективно застосовувати критичне та креативне мислення для реалізації комунікаційних і перекладацьких стратегій.

ФК 15. Здатність до розвитку м'яких навичок, емоційного інтелекту та емпатії для побудови ефективних відносин з іншими, комунікації та визначення свого місця у соціумі.

Програмні результати навчання:

ПРН 1 Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку і професійного самовдосконалення.

ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 13 Здатність ідентифікувати і вживати різні способи спілкування з представниками інших лінгвокультур.

ЗК 14 Здатність До активного навчання протягом життя, ефективного використання он-лайн ресурсів, дистанційних технологій навчання з метою професійного самовдосконалення.

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних та перекладознавчих теоріях, напрямах і школах.

ФК 8. Усвідомлення ролі емоційно-експресивних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату комунікації та перекладу.

ФК 9. Здатність вільно користуватися основними перекладознавчими термінами, терміносистемою контрастивної лінгвістики для створення оптимальної стратегії та тактики усного й письмового перекладу та ефективної професійної діяльності.

ФК 10. Здатність до самостійного оволодіння новими знаннями, критичного оцінювання набутого досвіду з позиції останніх досягнень методики філологічної науки, зокрема перекладознавства, та соціокультурної практики.

ФК 11. Здатність до вільного володіння чотирма видами мовленнєвої діяльності (аудіюванням, говорінням, читанням, письмом) як засобами спілкування і як засобами здійснення перекладацької діяльності в різних комунікативних ситуаціях; досконале володіння всіма видами перекладу.

ФК 12. Здатність до опанування лінгвокультурними та лінгвокраїнознавчими знаннями, володіння особливостями мовленнєвої та немовленнєвої поведінки носіїв певної лінгвокультури. Володіння основами риторики та ораторського мистецтва.

ФК 14. Здатність ефективно застосовувати критичне та креативне мислення для реалізації комунікаційних і перекладацьких стратегій.

ФК 15. Здатність до розвитку м'яких навичок, емоційного інтелекту та емпатії для побудови ефективних відносин з іншими, комунікації та визначення свого місця у соціумі.

Програмні результати навчання:

ПРН 1 Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку і професійного самовдосконалення.

ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та

методологією та методикою, перекладу, а також психологічними засадами перекладацької діяльності з метою професійного самовдосконалення.

ПРН 20. Демонструвати володіння м'якими навичками, навичками критичного та креативного мислення та ефективно використовувати їх у професійному спілкуванні та діяльності.

ПРН 21. Виконувати функції посередника між лінгвокультурами країн, мова яких вивчалася, і лінгвокультурою свого народу.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1: Формування та удосконалення складових професійної компетенції.

Тема 1. Translation and Interpreting: common myths, functions and available careers in the XXI century.

Тема 2.Translator's and Interpreter's competence and values.

Тема 3.Hard skills versus soft skills. Emotional intelligence.

Тема 4. Translator and interpreter as jobs with a future: working environment and professional challenges.

Змістовний модуль 2. Інструменти CAT.

Тема 1. Робота з середовищем для перекладу Cat-tools.

Тема 2.Виконання колективного перекладацького проекту у програмі SmartCat або Trados.

Тема 3. Попередній переклад у програмах Cat-tools і особливості машинного перекладу.

Тема 4. Постредагування машинного перекладу як інструмент підвищення ефективності.

Змістовий модуль 3. Локалізація як новітній напрям перекладацької діяльності:

Тема 1. Поняття локалізації та інтернаціоналізації.

Тема 2. Локалізація комп'ютерних ігор та ігор для консолей: основні структурні елементи та технічні вимоги.

Тема 3. Локалізація веб-сайтів: основні структурні елементи та проблеми зміни культурного коду.

Тема 4. Локалізація рекламних текстів: загальні стратегії та техніки.

Тема 5. Аудіовізуальний переклад: загальні положення, компоненти та останні тенденції.

Тема 6. Субтитрування як складова аудіовізуального перекладу. Типи субтитрів та особливості технічного оформлення.

Тема 7. Дублювання та войс-овер як складові аудіовізуального перекладу. Основні перекладацькі проблеми та шляхи їхнього вирішення.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		Л	П	лаб	сам. роб		Л	П	Лаб	сам.роб
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1: Формування та удосконалення складових професійної компетенції										
Тема 1. Translation and Interpreting: common myths, functions and available careers in the XXI century.	10	2			8	10				10
Тема 2. Translator's and Interpreter's competence and values	10	2			8	10	2			8
Тема 3. Hard skills versus soft skills. Emotional intelligence	10	2			8	10				10
Тема 4. Translator and interpreter as jobs with a future: working environment and professional challenges	10	2			8	10	2			8
Разом за змістовим модулем	40	8			32	40	4			36
Змістовий модуль 2: Інструменти CAT										
Тема 1.Робота з середовищем для перекладу Cat-tools	2		2							
Тема 2.Виконання колективного перекладацького проекту у програмі SmartCat або Trados	6		2		4	10		2		8
Тема 3.Попередній переклад у програмах Cat-tools і особливості	10		2		8	10				10

машинного перекладу										
Тема 4.Постредагування машинного перекладу як інструмент підвищення ефективності	6		2		4	8		2		6
Разом за змістовим модулем	24		8		16	28		4		24
Змістовий модуль 3: Локалізація та аудіовізуальний переклад як новітні напрями перекладацької діяльності										
Тема 1: Поняття локалізації та інтернаціоналізації	2	2								
Тема 2: Локалізація комп'ютерних ігор та ігор для консолей: основні структурні елементи та технічні вимоги.	2		2			2	2			
Тема 3: Локалізація веб-сайтів: основні структурні елементи та проблеми зміни культурного коду	2		2							
Тема 4. Локалізація рекламних текстів: загальні стратегії та техніки.	14	2			12	14				14
Тема 5: Аудіовізуальний переклад: загальні положення, компоненти та останні тенденції.	2	2								
Тема 6. Субтитрування як складова аудіовізуального перекладу.	16	2	2		12	18		2		16

Тема 7. Дублювання та войс-овер як складові аудіовізуального перекладу.	18		2		16	18				18
Разом за змістовим модулем	56	8	8		40	52	2	2		48
Усього годин	**120**	**16**	**16**		**88**	**120**	**6**	**6**		**108**

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття навчальним планом не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Початкові етапи роботи з інструментами CAT: створення проєкту, затвердження сегментів тощо.	2/-
2	Виконання колективного перекладацького проекту в одному з доступних інструментів CAT.	2/2
3	Використання функції «попередній переклад» в інструментах CAT.	2/-
4	Постредагування машинного перекладу (із застосуванням інструментів Google.translate та DeepL)	2/2
5	Локалізація комп'ютерних ігор та ігор для консолей: аналіз аудиторії та основних елементів гри	2/-
6	Локалізація веб-сайтів: інтернаціоналізація контенту та структурних елементів	2/-
7	Субтитрування: технічні вимоги та інструментарій	2/2
8	Дублювання та войс-овер: lip-sync, таймінг та інші технічні вимоги.	2/-

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ Види завдання	Кількість годин
	Змістовний модуль 1	
1	Career opportunities for linguists: multilingual SEO/ Самостійне творче завдання (Тема 1).	8/10
2	The Dos and Don'ts of the translation and interpreting professions/ Підбірка та аналіз кейсів (Тема 2).	8/8
3	Top soft skills for translators and interpreters working as freelancers/ Доповідь (Тема 3)	8/8
4	Starting your career as a freelancer: top tips for translator and interpreter/Складання портфоліо. Обговорення. (Тема 4).	8/10
	Змістовний модуль 2	
1	Робота з програмами Cat-tools для виконання власних і колективних перекладів текстів різних форматів / Письмовий переклад (Тема 2)	4/8
2	Попередній переклад у програмах Cat-tools і його наступне постредагування/ Письмовий переклад (Тема 3, 4).	12/16
	Змістовний модуль 3	
1	Переклад частини тексту доповіді з платформи TEDTalks та накладання власних субтитрів з подальшим письмовим самоаналізом (Тема 6).	12/16
2	Переклад частини тексту доповіді з платформи TEDTalks та накладання войсоверу з подальшим письмовим самоаналізом (Тема 7).	16/18
3	Переклад рекламних слоганів відомих українських брендів з подальшим письмовим самоаналізом (Тема 4).	12/14

9. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання навчальним планом не передбачено.

10. Методи навчання

Лекції викладача, пояснення, дискусія, обговорення найскладніших і суперечливих питань, відповіді на питання, робота з основною і додатковою літературою, аналіз текстів оригіналу і перекладу, тренувальні вправи, робота із застосуванням інструментів CAT та машинного перекладу, виконання завдань самостійної роботи.

11. Методи контролю

Оцінка самостійної роботи (творчого завдання, доповідей, портфоліо), оцінка виконаних письмових перекладів в інструментах CAT, оцінка виконання колективного письмового перекладу в інструментах CAT, оцінка усних відповідей, оцінка виконаних вправ.

Контроль засвоєння змісту курсу здійснюється наступним чином:

1) Поточний контроль: за виконання вправ та відповіді на питання протягом семестру здобувач отримує по 20 та 10 балів за кожний з видів діяльності відповідно.

2) Завдання, що виносяться на самостійне опрацювання, оцінюються по 10 балів; аналіз кейсів оцінюється в 20 балів.

Загальна оцінка з дисципліни «Переклад як професія» вираховується шляхом складання отриманих балів за кожний з видів роботи. Максимальна оцінка складає 100 балів.

12. Завдання для підсумкового контролю

Окреме проведення підсумкового контролю не передбачено.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Для денної форми

ЗМ 1		ЗМ 2		ЗМ 3		Сума балів
Поточний Контроль	Самост. робота	Поточний контроль	Самост. робота	Поточний контроль	Самост. робота	
10	20	10	20	20	20	**100**

Для заочної форми

ЗМ 1		ЗМ 2		ЗМ 3		Сума балів
Поточний контроль	Самост. робота	Поточний контроль	Самост. робота	Поточний контроль	Самост. робота	
5	25	5	25	5	35	**100**

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту та диференційного заліку	Для заліку
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14.Методичне забезпечення

1.Переклад як професія: компетентності, цінності та виклики. Методичні вказівки для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 035 Філологія спеціалізації «Переклад з англійської мови та другої іноземної українською» / О.П. Матузкова, К.В. Безпалова, О.Ю. Семенова. Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2021, 32 с.

15. Рекомендована література

Основна

1. Коваль Т.І. Інформаційні технології в перекладі. Київ: КНЛУ, 2010. 261 с. Режим доступу:https://studfile.net/preview/7094357/
2. Корольова Т.М., Жмаєва Н.С., Колчаг Ю.І. Постредагування при машинному перекладі. Науковий вісник ПНПУ ім. К.Д. Ушинського, 2020, №30. С. 102–119. Режим доступу: https://www.lingstud.od.ua/archive/2020/30/7.pdf
3. Шубенко Н.О. Аудіовізуальний медіатекст: специфіка, структура, властивості // Культура і Сучасність : [альманах]. 2012. No 1. С. 145–149 https://lingvj.oa.edu.ua/articles/2015/n58/43.pdf

4. Bowler L. Computer Aided Translation Technology: A Practical Introduction. Ottawa: University of Ottawa Press, 2002. 185 p.
5. Cintas J.D., Remael A. Audiovisual translation: Language transfer on screen – Routledge, 2009. 271 p.
6. Guzmán Rafael, Advanced Automated Post-editing, Multilingual 95, 2008. Режим доступу: http://www.rafaelguzman.ie/pubs/advancedautomaticMTpost-editing.pdf https://www.academia.edu/13709644/Audiovisual_Translation_Language_Transfer_on_Screen

https://www.researchgate.net/publication/272758696_Emotional_Intelligence_and_Translation_Studies_A_New_Bridge
7. Hubscher-Davidson,S.(2016) Trait Emotional Intelligence and Translation: A Study of Professional Translators. *Target*, John Benjamins. Режим доступу:
8. Newmark P. A Textbook of Translation. Longman, 2006. 290 p. Режим доступу: https://archive.org/stream/ATextbookOfTranslationByPeterNewmark/a%20textbook%20of%20translation%20by%20peter%20newmark_djvu.txt.
9. Translation and Localization (ATTW Series in Technical and Professional Communication) 1st Edition. – Routledge, 2019. 274 p. https://www.amazon.com/dp/1138319945/ref=sr_1_1?dchild=1&keywords=localization+and+translation&qid=1593424792&s=books&sr=1-1
10. VEGANetwork. Tips for beginners. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://aiicnet/p/1674.

Додаткова

1. Енциклопедія перекладознавства. Т.1. Редактори Л.М.Черноватий, О.А.Калиниченко. Вінниця: НОВА КНИГА, 2020. 552с.
2. Режим доступу:http://nk.in.ua/product/encyclopedia-perekladoznavstva-tom1handbook-of-translation-studies-volume1-chernovatij-m/?v=3943d8795e03.
3. Козуляев А.В. Аудиовизуальный полисемантический перевод как особая форма переводческой деятельности. Обучение данному виду перевода [Электронный ресурс] // URL: http://www.russian-translators.ru/about/editorial/audiovizualnyperevod/
4. Радчук В.Д. Функції перекладу [Електронний ресурс]// Всесвіт. 2006. №11-12. С.149-159. Режим доступу: http://vsesvit-journal/com/index/php?option=com_content&task=view&id=239&Itemid=41
5. Чередниченко О.І. Про мову і переклад. К.: Либідь, 2007. 248 с. Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=U

JRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Sdzif_2010_8_78.pdf.
7. Hubscher-Davidson, S. (2013) Emotional Intelligence and Translation Studies: A New bridge. *Meta: Translator's Journal*, 58(2), Presses de L'Universite de Montreal.

Електронні інформаційні ресурси

1. Бабкина М. Аудиовизуальная эра: субтитрование, дубляж, озвучивание. UTICamp-2019 https://utic.eu/video/videodoklady/audiovisual-era-uticamp-2019
2. Завадский И. UTIC-2016. Особенности перевода маркетинговых текстов. https://utic.eu/video/videodoklady/utic-2016-osobennosti-perevoda-marketingovyh-tekstov-igor-zavadskii
3. Локалізація застосунків для мобільних телефонів UTIC 2013 https://utic.eu/uk/video/webinary/lokalizatsiia-prilozhenii-dlia-mobilnyh-telefonov
4. Переваги локалізації над перекладом. Локалізація онлайнових відеоігор https://sbt.localization.com.ua/article/lokalizatsiya-onlajnovikh-videoihor/
5. CIOL Insights. The language Professions 2019–2020 Report. London, 2020. 19p. Режим доступу https://www.ciol.org.uk
6. Downie J. The real difference between Interpreting and translation. Blog. 2020.Режим доступу: https:// www.integritylanguages.co.uk.